

Hem>Domstolsförfaranden>Tvistemål>Erkännande och verkställighet av domar>Hur ser man till att domstolsavgöranden verkställs?

På privaträttens område kommer pågående ärenden och förfaranden som inleddes innan övergångsperioden löpte ut att fortsätta i enlighet med EU-rätten. Relevant information om Storbritannien kommer att finnas kvar på e-juridikportalen till slutet av 2022 enligt en ömsesidig överenskommelse med Storbritannien.

Hur ser man till att domstolsavgöranden verkställs?

Skottland

1 Vad menas med verkställighet i civilrättsliga ärenden?

I Skottland finns ingen exakt definition av begreppet *diligence* (verkställighetsåtgärder). Det har vanligtvis använts för att beskriva ett antal rättsliga förfaranden som kan verkställas mot gäldenärer för att driva in skulder till borgenärer. Åtgärderna syftar till att verkställa domstolsavgöranden om betalning av penningbelopp eller, mer generellt, att verkställa tvistemålsdomstolars avgöranden i allmänhet, till exempel förelägganden om att utföra eller avstå från att utföra en handling.

De verkställighetsåtgärder som kan tillgripas är bland annat utmätning av lön, kvarstad på egendom eller medel hos tredje man, utmätning av egendom eller medel, skingringsförbud och utmätning i fast egendom (*adjudication for debt*).

Utmätning i fast egendom (*Adjudication for debt*)

Utmätning i fast egendom är en mycket gammal åtgärd mot egendom som innebär att borgenären får säkerhet i den aktuella egendomen. Denna sällsynta utsökningsåtgärd kan endast vidtas av *Court of Session*. Efter att ett beslut om utmätning i fast egendom har utfärdats registreras en utdrag ur beslutet i lämpligt skotskt fastighetsregister (*Register of Sasines* eller *Land Register*). Borgenären får då generellt samma rättigheter som andra borgenärer med säkerhet i fast egendom, med undantag av rätten att sälja egendomen. Borgenären kan väcka talan för att avhysa gäldenären om denne är i besittning av egendomen, eller väcka talan för att få in hyra från hyresgäster om egendomen hyrs ut. Först efter tio år kan borgenärer ansöka till domstolen om att få rätt att äga eller sälja egendomen.

Kvarstad på egendom eller medel hos tredje man

Kvarstad är en verkställighetsåtgärd mot lös egendom som tillhör svaranden men är i en tredje mans besittning. Åtgärden förhindrar att den tredje mannen gör sig av med den egendom som belagts med kvarstad. Skulder, banktillgodohavanden, aktier, truster, försäkringar och materiell lös egendom kan beläggas med kvarstad. Materiell lös egendom som är i gäldenärens besittning kan inte beläggas med kvarstad. Den kan däremot utmätas.

Utmätning av egendom

Materiell lös egendom som är i gäldenärens besittning kan utmätas av borgenären och säljas på exekutiv auktion för att reglera de utestående skulderna. Vissa föremål får dock inte utmätas, t.ex. verktyg eller böcker som gäldenären behöver i sitt yrke, eller fordon som gäldenären rimligen behöver och vars värde inte överstiger ett visst belopp. Utmätning får inte heller användas för att beslagta föremål i gäldenärens bostad, om inte ett beslut om exceptionell utmätning har beviljats av sheriffdomaren i domstol. Utmätning gör det möjligt för en borgenär att utmäta pengar (kontanter inklusive utländska mynt och banksedlar, postväxlar, bankinstrument osv.) som finns i gäldenärens lokaler. Pengar i gäldenärens bostad eller som personen har på sig får dock inte utmätas.

Utmätning av lön

Verkställighet som riktas mot en gäldenärs lön kan genomföras i form av utmätning av lön (för indrivning av en enda skuld), utmätning för betalning av underhåll (för indrivning av underhåll eller ett regelbundet ekonomiskt bidrag efter en skilsmässa), eller ett gemensamt utmättningsbeslut (ett beslut från domstolen för att driva in två eller fler skulder av samma typ, samtidigt). Ett beslut om löneavdrag kan också göras enligt *Child Support Act 1991* för alla som är skyldiga att betala underhåll enligt ett beslut om utmätning av underhåll. Efter att ha delgetts en utmättningsplan måste arbetsgivaren varje löneutbetalningsdag dra av ett belopp från gäldenärens lön (beräknat i enlighet med lagstadgade tabeller) och betala det till borgenären tills skulden är reglerad eller gäldenären slutar sin anställning.

Vräkning eller avhysning från egendom

Vräkning får göras efter ett beslut om återtagande av egendom, avhysning eller vräkning. Avhysning (*removing*) är det begrepp som används när en hyresvärd vill återta besittningen av en egendom från en hyresgäst. Vräkning (*ejection*) innebär att en person som inte har rätt att bo i egendomen tvingas lämna egendomen.

Skingringsförbud

Skingringsförbud är en personlig utsökningsåtgärd som förbjuder en gäldenär att sälja eller på annan sätt avyttra eller bevilja säkerhet i sin fasta egendom, till förfång för borgenären. Detta uppnås genom att registrera ett skingringsförbud i *Register of Inhibitions and Adjudications*. Ett skingringsförbud ger borgenären en viss trygghet eftersom gäldenären får svårt att avyttra sin egendom. Däremot får borgenären inte någon sakrätt i egendomen. Skingringsförbudet gäller i fem år. Med borgenärens samtycke kan det dock upphöra tidigare, vanligtvis när skulden har reglerats.

2 Vilken myndighet eller vilka myndigheter har befogenhet för verkställighet?

I Skottland utförs verkställighetsåtgärderna av sheriff tjänstemän och *Messengers-at-Arms* (tjänstemän vid *Court of Session* med ansvar för delgivning av handlingar och verkställighet av domstolsavgöranden). Borgenärer ger dessa i uppdrag att verkställa domstolsavgöranden eller beslut mot gäldenärer som meddelats i sheriffdomstolar eller i *Court of Session*, samt skuldhandlingar som registrerats som verkställbara i *Books of Council and Session*.

3 Under vilka förutsättningar kan en exekutionstitel utfärdas?

3.1 Förfarandet

Domstolsavgöranden som meddelats av en sheriffdomstol i ett sheriffskap (*Sheriffdom*) i Skottland, eller av *Court of Session*, och motsvarande myndigheter (såsom skuldhandlingar som registrerats som verkställbara) är verkställbara. Ett utdrag ur domen räcker i regel för att den ska kunna verkställas. Ansvaret för verkställigheten ankommer i regel på sheriff tjänstemän och *Messengers-at-Arms*. Dessa är oberoende tjänstemän som mot avgift utför verkställighetsuppdrag efter bemyndigande från *Sheriff Principal* (den högste sheriffdomaren) i det sheriffskapet som de har tillåtelse att verka inom. Tjänstemännen är inte anställda vid domstolen, men står under dess kontroll och tillsyn. I *Debtors (Scotland) Act 1987* finns bestämmelser om kontroll av hur dessa tjänstemän utses, vilken typ av utbildning de har och hur de sköter sin myndighetsutövning. Ytterligare bestämmelser anges i *Debt Arrangement and*

Attachment (Scotland) Act 2002 och *Bankruptcy and Diligence etc. (Scotland) Act 2007*. Alla domstolstjänstemän är dessutom skyldiga att fullgöra sina åligganden i enlighet med *Constitution and Bye-Laws of the Society of Messengers-at-Arms and Sheriff Officers*.

Det är endast i vissa verkställighetsförfaranden som det råder advokattvång.

Närmare upplysningar om de avgifter som sheriffjästemän och *Messengers-at-Arms* för närvarande kan ta ut för verkställighetsåtgärder finns i *Act of Sederunt (Fees of Sheriff Officers) 2013 (SSI 2013/345)* och *Act of Sederunt (Fees of Messengers-at-Arms) 2013 (SSI 2013/346)*. Avgifterna uppdateras regelbundet.

3.2 Huvudförutsättningar

Ett avgörande till förmån för käranden (den person väckte talan) räcker i regel för att kunna utföra verkställigheten. Vid de flesta verkställighetsåtgärderna måste man emellertid också delge svaranden en betalningsanmodan och ge vederbörande råd och information om skulder innan skulden kan drivas in. En betalningsanmodan är en formell begäran om betalning som delges gäldenären. I betalningsanmodan anges vilket belopp som ska betalas till borgenären, jämte tillhörande ränta och kostnader. Gäldenären får fjorton dagar på sig att betala skulden (om gäldenären bor i Förenade kungariket). Om skulden inte betalas inom den föreskrivna fristen kan borgenären begära utsökning för att driva in skuldbeloppen. Gäldenären kan ges tillgång till ekonomisk rådgivning i form av ett skuldrådgivnings- och informationspaket.

Vid ett beslut om exceptionell utmätning måste borgenären på nytt vända sig till domstolen för att inhämta ett särskilt tillstånd för att utmäta föremål i gäldenärens bostad som inte är nödvändiga för dennes uppehälle. Inför ett sådant beslut måste sheriffdomaren göra en bedömning av olika aspekter. Det rör sig bland annat om

skuldens natur (och särskilt om skulden avser en skatt eller tull, eller närings- eller affärsverksamhet som gäldenären bedriver),

huruvida gäldenären bor i den angivna bostaden,

huruvida gäldenären bedriver sin närings- eller affärsverksamhet från bostaden,

huruvida gäldenären har fått ekonomisk rådgivning,

huruvida beslut eller direktiv om förlängning av betalningsfristen har löpt ut, och

om det finns något avtal mellan gäldenären och borgenären om reglering av skulden.

Sheriffdomaren måste framför allt komma fram till att borgenären har vidtagit skäliga åtgärder för att nå en uppgörelse om reglering av skulden, att borgenären redan har vidtagit åtgärder för att driva in skulden via kvarstad eller utmätning av lön och att det finns rimliga utsikter att intäkterna från utauktioneringen av de tillgångar som inte är nödvändiga för gäldenärens uppehälle åtminstone skulle motsvara de sammantagna kostnaderna plus 100 pund.

Kvarstad används för att kunna utmäta egendom (medel och lös egendom) som är i en tredje mans besittning och ger den borgenär som har ansökt om kvarstad viss förtursrätt. Om medel beläggs med kvarstad frigges de automatiskt efter fjorton veckor, förutsatt att ingen invändning har ingetts. Invändningar ska inges till sheriffdomaren i domstol och grundas på att kvarstadsbeslutet är onödigt hårt, att sheriffjästemannen inte har utfört kvarstadsåtgärderna på ett korrekt sätt eller att de medel som har belagts med kvarstad tillhör en tredje man (eller samägs av en tredje man och en gäldenär). För att medel som har belagts med kvarstad ska frigges måste borgenären väcka en fullgörelsetalan (*action of furthcoming*).

Om en skuld inte har betalats efter tio år (*the legal*) kan borgenären omvandla sin rätt till en absolut egendomsrätt. Detta görs genom en talan i *Court of Session* som kallas *action of declarator of expiry of the legal*. En gäldenär kan bestrida en sådan talan med motiveringen att skulden har betalats.

Ett skingringsförbud träder i kraft den dag planen för skingringsförbudet (*schedule of inhibition*) och intyget om verkställighet av skingringsförbudet (*certificate of execution*) registreras i *Register of Inhibitions and Adjudications*. Om ett meddelande om skingringsförbud (*notice of inhibition*) registreras i registret och planen för skingringsförbudet och intyget om verkställighet av skingringsförbudet registreras inom 21 dagar från meddelandet, träder skingringsförbudet i kraft det datum meddelandet registrerades.

4 Verkställighetsåtgärder

4.1 Vilka tillgångar kan bli föremål för verkställighet?

Det finns en verkställighetsåtgärd för varje typ av tillgång, med undantag för kontanter som gäldenären har på sig.

4.2 Vilka är effekterna av en verkställighetsåtgärd?

Utmätning i fast egendom (*Adjudication for debt*)

Denna åtgärd innebär att borgenären får säkerhet i den aktuella egendomen. Ett beslut om utmätning i fast egendom ger inte borgenären en direkt rätt att sälja egendom, utan enbart en rätt att säkra hyresintäkter om egendomen hyrs ut, eller avhysa gäldenären om denne är i besittning av egendomen.

Kvarstad på egendom eller medel hos tredje man

Kvarstad innebär att medel och/eller lös egendom som tillhör gäldenären men som handhas av en tredje man spärras (fryses). Berörd tredje man förhindras från att använda eller avyttra egendomen eller medlen eller frige dem till gäldenären utan borgenärens medgivande. För att egendom som belagts med kvarstad ska kunna frigges till en borgenär måste borgenären väcka en fullgörelsetalan. Medel som belagts med kvarstad och som handhas av finansinstitut frigges automatiskt efter fjorton veckor om ingen invändning har ingetts. Om en person vars egendom har belagts med kvarstad gör sig av med de föremål som belagts med kvarstad är de skyldiga att ersätta den borgenär som begärt kvarstaden med motsvarande värde. Teoretiskt sett har de dessutom gjort sig skyldiga till domstolstrots genom att bryta mot ett kvarstadsbeslut. Personer som omfattas av kvarstad är enligt lag skyldiga att till den borgenär som begärt kvarstad lämna uppgift om förekomsten av och storleken på de tillgångar som omfattas av kvarstaden. Underlåtenhet att fullgöra denna skyldighet kan resultera i att sheriffdomaren förpliktar den person som omfattas av kvarstaden att betala ett visst belopp till den borgenär som begärt kvarstaden.

Utmätning av lön eller utmätning för underhåll

Om en arbetsgivare har delgetts en plan för utmätning av lön (*earnings arrestment schedule*) eller ett beslut om utmätning för betalning av underhåll (*current maintenance order*) måste arbetsgivaren dra av det beräknade beloppet och överföra det till borgenären. Om arbetsgivaren inte uppfyller villkoren är de skyldiga att betala borgenären det belopp som de skulle ha överfört.

Vräkning eller avhysning från egendom

Ett beslut om vräkning eller avhysning innebär att en person måste avlägsna sig från den egendom som anges i beslutsutdraget. Om en person som är föremål för ett beslut om vräkning eller avhysning inte frivilligt följer beslutet och lämnar egendomen före angivet datum kan sheriffjästemannen avhysa dem och säkra egendomen, vid behov genom att be om handräckning från polisen. Ett föreläggande om att lämna egendomen (*Charge of Removing from Heritable Property*) måste delges den person som ska avlägsnas, och den tidsfrist som anges måste ha löpt ut innan avhysning eller vräkning kan genomföras, såvida sheriffdomaren väljer att inte tillämpa det kravet.

Skingringsförbud

Registreringen av ett skingringsförbud i *Register of Inhibitions and Adjudications* resulterar i att gäldenären inte kan sälja eller på annat sätt avyttra, eller bevilja säkerhet i, sin egendom till förfång för den som har ansökt om skingringsförbud. Varje bestämmelse eller standardsäkerhet eller annan handling som gäldenären har beviljats i strid med skingringsförbudet kan reduceras på anmodan av den person som ansökt om skingringsförbudet.

Ett beslut om att fullgöra en viss åtgärd (*ad factum praestandum*) är ett beslut som förpliktar gäldenären att vidta en annan åtgärd än att betala pengar och måste fullgöras. I beslutet ska det anges exakt vad som ska göras och vid en ansökan hos domstol bör ett skadeståndskrav läggas till vid äventyr av underlåtenhet att följa beslutet. Underlåtenhet att följa beslutet kan inte medföra fängelsestraff, såvida inte den person som ursprungligen ansökt om beslutet (sökanden) ingår i ansökan till den domstol som ursprungligen beviljade beslutet. Det ankommer sedan på sökanden att visa domstolen att gäldenären medvetet vägrar att följa beslutet. Om domstolen konstaterar att så är fallet kan den döma svaranden till fängelse i högst sex månader. En fängelsedom innebär inte att den skyldighet som anges i beslutet försvinner.

Utmätning av pengar

Detta gör det möjligt för en borgenär att utmäta och avlägsna pengar (kontanter inklusive utländska mynt och banksedlar, postväxlar, bankinstrument osv.) som finns i gäldenärens lokaler. Pengar i gäldenärens bostad och pengar som gäldenären har på sig får dock inte utmätas.

4.3 Hur länge gäller ett beslut om verkställighet?

Utmätning i fast egendom (*Adjudication for debt*)

Efter att beslutet har beviljats registreras ett utdrag i lämpligt skotskt fastighetsregister. Därefter är beslutet giltigt och först efter tio år kan borgenären ansöka hos domstolen om att få rätt att äga eller sälja egendomen.

Kvarstad på egendom eller medel hos tredje man

Ett kvarstadsbeslut kan antingen verkställas med framgång eller inte. Ett beslut om kvarstad kan t.ex. delges en bank, men om gäldenären inte har ett bankkonto i den banken eller inte har tillräckliga medel på kontona säkrar kvarstaden inte några medel.

Utmätning av egendom

En utmätning gäller endast fram till och med det datum som infaller först av det datum som infaller sex månader efter det att ett föremål utmättes och det datum som infaller 20 dagar efter det datum det utmätta föremålet avlägsnades från den plats där det utmättes. I ett beslut om exceptionell utmätning anges under vilken period beslutet ska verkställas.

Utmätning av lön eller utmätning för underhåll

Delgivningen av en plan för utmätning av lön eller ett beslut om utmätning för betalning av underhåll kan antingen lyckas eller misslyckas. Om gäldenären inte är anställd av den person som delges planen är beslutet verkningslöst. Om gäldenären är anställd av den personen gäller beslutet fram till dess skulden är reglerad eller gäldenären slutar sin anställning.

Vräkning eller avhysning från egendom

Verkställighet av ett beslut om avhysning eller vräkning måste genomföras utan dröjsmål. Det finns ingen definition av vad som kan anses utgöra "utan dröjsmål". Detta avgörs från fall till fall.

Skingsringsförbud

Ett skingsringsförbud upphör att gälla efter fem år. Det kan förlängas efter ansökan till domstolen av den person som ansökte om skingsringsförbudet. I ett beslut om att fullgöra en viss åtgärd (*ad factum praestandum*) måste det anges exakt vad som ska göras och tidsfristen för när det ska ha gjorts.

Utmätning av pengar

En utmätning av pengar kan antingen lyckas eller misslyckas. Om sheriffjästemannen t.ex. inte hittar några medel i gäldenärens lokaler har utmätningen av pengar misslyckats. Om utmätningen av pengar lyckas måste domstolstjänstemannen (en sheriffjästeman eller en *Messengers-at-Arms*) inom 14 dagar, räknat från den dag utmätningen av pengar verkställs, inge en rapport till sheriffdomaren. Domstolstjänstemannen måste kopiera rapporten till gäldenären och borgenären. Utmätningens verkan upphör om sheriffdomaren vägrar att ta emot rapporten.

5 Kan beslut om verkställighet överklagas?

En arbetsgivare eller gäldenären kan ansöka hos sheriffdomaren om ogiltigförklaring av ett beslut om utmätning för betalning av underhåll eller om att beslutet inte längre har verkan. Om gäldenären för sheriffdomaren kan visa att det är sannolikt att fler betalningar inte kommer att missas kan sheriffdomaren besluta att återkalla underhållsbeslutet.

Gäldenären, den person som omfattas av kvarstad eller en tredje man kan, genom att meddela en invändning, ansöka hos sheriffdomaren om ett beslut om återkallande eller begränsning av kvarstaden. Invändningen måste inges inom fyra veckor från verkställigheten av kvarstaden.

Ett överklagande kan inges mot alla beslut som meddelats av en sheriffdomare i samband med utmätning eller exceptionell utmätning. Överklagandet kan endast inges med sheriffdomarens tillstånd. Det ska inges till *Sheriff Principal* och måste avse en rättsfråga. *Sheriff Principals* beslut angående ett överklagande kan inte överklagas.

Ett skingsringsförbud kan upphävas eller återkallas om skingsringsförbudet är olämpligt i det aktuella förfarandet och om beslutet om betalning har satts ned.

Ett beslut om avhysning och vräkning som redan har verkställts kan inte överklagas.

6 Finns det några begränsningar för verkställighet, särskilt vad gäller gäldenärsskydd eller tidsfrister?

Gäldenär som deltar i skuldsanering

Om en gäldenär blir föremål för kvarstad, ingår en trustkund, en skyddad trustkund eller en avbetalningsplan enligt ett skuldsaneringsprogram kan borgenärer inte vidta några ytterligare verkställighetsåtgärder mot gäldenären, med vissa undantag. I regel får borgenären i stället försöka inge en fordran för de förfallna beloppen till gäldenärens huvudman, eller lägga till skulden i en avbetalningsplan.

Betalningsanstånd

Betalningsanstånd ska införas för all lagstadgad skuldsanering i Skottland genom ändringar av *Bankruptcy (Scotland) Act 1985* som träder i kraft den 1 april 2015 med stöd av *Bankruptcy and Debt Advice (Scotland) Act 2014*. Detta innebär att om en privatperson meddelar att de vill ansöka om en lagstadgad skuldsanering skyddas de under sex veckor från eventuella verkställighetsåtgärder från borgenärernas sida. Samma sexveckorsperiod gäller för närvarande även enligt *Bankruptcy and Diligence (Scotland) Act 2007*, som införde en regel om betalningsanstånd för en gäldenär som planerar att ansöka eller har ansökt om en avbetalningsplan, eller en sexveckorsperiod från den dag de meddelat administratören av skuldsaneringsprogrammet att de har för avsikt att ansöka om en avbetalningsplan. Anståndperioden på sex veckor kan dock i vissa fall förkortas eller förlängas. (I *Coronavirus (Scotland) Act 2020* har anståndperioden förlängts till sex månader – denna ändring gäller fram till och med den 30 september 2020 och kan förlängas ytterligare i senare förordningar).

Direktiv om tid för betalning (*Time to Pay Directions*)

När domstolen utfärdar ett beslut mot en gäldenär om betalning av vissa typer av skulder kan domaren i ett direktiv (*Time to Pay Direction*) ange att betalningen av beloppet kan ske i form av avbetalningar. När verkställigheten har inletts kan domstolen dessutom meddela ett beslut om när betalningarna ska göras. Under tiden ett direktiv eller beslut om tid för betalning är i kraft får en betalningsanmodan inte delges och skulden inte tvångsindrivas.

Verkställighetsfrister

Om det har gått tjugo år efter en förpliktelse blev verkställbar utan att en relevant fordran har ingetts, och utan att förpliktelsens innehåll har uppmärksamats på relevant sätt, ska förpliktelsen upphöra att gälla. Om det under tjugo år inte vidtas några åtgärder för att verkställa ett domstolsbeslut eller en skuldhandling, och skulden inte skriftligen har medgetts av gäldenären eller för dennes räkning, upphör därför förpliktelsen. Om en borgenär begär

verkställighet av ett beslut eller en skuldhandling och gäldenären tydligt medger för borgenären att skulden fortfarande existerar, får borgenären ytterligare 20 år på sig att begära full reglering av sin fordran mot gäldenären.

Länkar

[Accountant in Bankruptcy](#)

Den här webbsidan hör till portalen [Ditt Europa](#).

Du får gärna [lämna synpunkter](#) på innehållet

This webpage is part of an EU quality network

Senaste uppdatering: 19/10/2021

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.